

Emissieloos bouwen en aanbesteden 18 juni 2021 – Vragen en antwoorden

Kijk de sessie terug via <https://platformwow.nl/terugblikken/2021/06/terugblik-voortgang-emissieloos-bouwen-en-aanbesteden-emissiebeperkende-maatregelen>

Hoe zorg je voor gelijke kansen op de aanbestedingsmarkt in relatie tot het zojuist genoemde issue dat nog niet iedere marktpartij over emissieloos materiaal kan beschikken?

Edwin Lokkerbol: <https://cdn.i-pulse.nl/emissieloos/Userfiles/de-15-meest-gestelde-vragen-over-emissieloos-aanbesteden.pdf>

Volgens mij zijn de elektriciteitsnetten de komende tijd de bottleneck voor het uitvoeren van zwaar werk in de GWW-sector. Als we bijvoorbeeld in Amsterdam kademuuren willen vervangen, waarbij de piekbelasting niet kan worden opgevangen met accu's, zijn de netbeheerders de zwakste schakel in het proces.

Edwin Lokkerbol: Zij hebben idd een hele grote opgave! Uitbreiding van middenstations vraagt grote investeringen en is noodzakelijk. Ook moeten opdrachtgevers zorgen dat nu de netwerkbedrijven betrokken worden bij de opgaven voor de komende 10 jaar. Zodat niet de aannemer bij de vergunningverlening pas een aanvraag kunnen doen voor een aansluiting. Maar dat al bij de planvorming netwerkbedrijven aan de gang gaan met voorzieningen

Zou het kunnen helpen dat bouwbedrijven emissieloos materieel delen via een aparte entiteit, zodat ze het risico kunnen delen? En hoe zouden opdrachtgevers dit kunnen faciliteren?

Edwin Lokkerbol: Binnen www.emissieloosnetwerkinfra.nl wordt gekeken of zes partijen tezamen 20 stuks graafmachines op waterstof kunnen bestellen. Waardoor er seriematig geproduceerd kan worden. Opdrachtgevers kunnen meerjarig perspectief op werk geven in aanbestedingen waardoor het materieel dat wordt gekocht ook kan worden ingezet.

In hoeverre is er ontwikkeling in waterstof voor (grond)transport, dus niet elektrisch?

Dik de Weger: waterstof is voor de komende jaren een goede optie voor zwaar materieel en voor grootschalige industriële toepassingen. Klein materieel en personenvervoer op waterstof is naar mijn mening een sub-optimale oplossing. Er zijn wel andere interessante energiedragers (methanol, mierenzuur) als tussenproduct richting waterstof.

Elders bouwen, onderdelen van huizen prefab maken ipv complete bouw op de bouwlocatie

Edwin Lokkerbol: Klopt, anders bouwen, conceptueel of industrieel, leveren ook een bijdrage aan emissiereductie

Hoe kun je MKB als koplopers meenemen zonder het aanbestedingsbeleid in de weg te zitten? Want kleine partijen kun je niet veel perspectief bieden op meerdere projecten, lijkt me?

Edwin Lokkerbol: Je kunt als groep MKB-ers ook het initiatief nemen om gemeenschappelijk op te trekken. Bij de aanschaf van nieuw materieel. Door gemeenschappelijk aan te besteden. Ook is het noodzakelijk dat in onderaanneming de onderaannemers net zo beloond worden voor duurzame maatregelen als de combinatie die de aanbesteding heeft gewonnen op duurzame criteria.

Wat kan je als concreet advies geven aan een aannemer/gemeente om stikstofstof uitstoot naar beneden te brengen? Anders dan bv stage klasse IV werktuigen gebruiken want dat wordt vaak al geadviseerd.

Edwin Lokkerbol: Bouwlogistiek anders organiseren. Grondverzet optimaliseren. Transportbewegingen verminderen. Hybride en elektrisch bevorderen. Nagaan wat met biofuels en HOV kan. Elektrificeren van bouwplaatsen. Clusteren van werkzaamheden, ook verminderen van dieselbusjes van alle leveranciers etc.

Wat is er mogelijk tav baggeren van vaarwegen?

Edwin Lokkerbol: Cutterzuigers voor binnenlands baggeren kan al elektrisch. Vaarwegen is lastiger omdat voor Nederland alleen er geen specifieke baggerschepen ontwikkeld worden. Deze schepen kennen hoge piekvermogens, die nog niet emissieloos geleverd kunnen worden. Wel zien we veel initiatieven om emissies radicaal te reduceren. Van filters. Tot biofuels. Ook liggen de eerste tekeningen er van schepen met waterstof.

Is niet op stal hebben staan van machines een excuus? Je kunt immers ook huren!

Edwin Lokkerbol: Paar (zelf grote) aannemers zijn ook bezig met van bezit naar gebruik te gaan. Verhuurders en onderaannemers worden op dit vlak steeds belangrijker.

Wie stelt de prioriteit dan of we onze euro vooral aan CO2 of NOx reductie inzetten?

Dik de Weger: met emissieloos materieel reduceer je zowel CO als NOx. We willen beide omlaag brengen.

In aanbestedingen is compenseren en salderen van NOx vaak nog mogelijk binnen de opgave wat niet per definitie leidt tot minder CO2 uitstoot en emissieloos werken, hoe zien jullie dit?

Edwin Lokkerbol: Compenseren is een achterhaald principe. Biedt geen reële oplossing. Wel is belasten van CO2 (en waterschappen gaan dit doen) een bijdrage die kan helpen.

Hoe houden we de vaart erin als er een bouwvrijstelling komt - hoe verandert dat momentum irt stikstof?

Edwin Lokkerbol: Er is dan wel een vrijstelling maar de markt moet over een aantal jaren aantonen dat er 60% reductie heeft plaatsgevonden. Dus er is een grote inspanningsverplichting om ook dit doel te realiseren, anders legt de overheid verplichtingen op.